

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Metodologiei
privind controlul de stat în baza analizei riscurilor aferent domeniilor de
competență ale Agenției pentru Securitate Cibernetică

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege a fost elaborat de Cancelaria de stat și Agenția pentru Securitate Cibernetică.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul este elaborat în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, potrivit căruia organele de control elaborează și aprobă, în modul stabilit de Guvern, metodologia de efectuare a controlului de stat în baza analizei riscurilor aferentă domeniului propriu de competență, fiind propus pentru executarea acțiunii nr. 1.1.3 din Programul de dezvoltare a domeniului controlului de stat pentru anii 2025-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 286/2025, care presupune asigurarea planificării efective a activității de control în baza analizei riscurilor, în scopul alinierii și implementării Hotărârii Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor. Totodată proiectul urmărește exercitarea atribuțiilor de supraveghere și control conferite Agenției pentru Securitate Cibernetică prin Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică și prin Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică. Proiectul este necesar în vederea instituirii unui cadru metodologic unitar pentru planificarea și desfășurarea controlului de stat în domeniile de competență ale Agenției, care să reflecte specificul și nivelul de risc al fiecărui domeniu.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică stabilește necesitatea instituirii de către Guvern a autorității competente la nivel național în domeniul securității cibernetică și a echipei de răspuns la incidente de securitate cibernetică (CERT) la nivel național, precum și principalele domenii de competență ale acestora. În aplicarea acestor prevederi, prin Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023 a fost instituită Agenția pentru Securitate Cibernetică, în calitate de autoritate competentă la nivel național în domeniul securității cibernetică și de echipă de

răspuns la incidente de securitate cibernetică (CERT) la nivel național, fiind totodată detaliate atribuțiile și domeniile sale de competență.

În acest context, Agenției i-au fost atribuite competențe de supraveghere și control de stat în următoarele domenii distincte: securitatea cibernetică a entităților; gestionarea incidentelor și crizelor de securitate cibernetică; supravegherea respectării obligațiilor prevăzute de legislația privind securitatea cibernetică; supravegherea furnizorilor de produse, servicii și procese TIC; și protecția consumatorilor în domeniul securității cibernetică.

Până la momentul elaborării prezentului proiect, Agenția nu dispune de o metodologie proprie de control în baza analizei riscurilor, adaptată specificului domeniilor sale de competență, deși cadrul general este stabilit prin Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și prin Hotărârea Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor. Lipsa unei asemenea metodologii generează riscul planificării neuniforme și insuficient fundamentate a controalelor, imposibilitatea prioritizării obiective a subiecților supuși controlului în funcție de riscul efectiv pe care îl prezintă, precum și dificultăți în justificarea deciziilor de a efectua sau refuza controale inopinate ori de a soluționa petiții. Totodată, Registrul de stat al controalelor necesită criterii de risc clar definite, ponderate și cuantificabile pentru fiecare dintre domeniile de competență ale Agenției, pentru a permite generarea automată a planului anual de control, precum și clasificarea subiecților controlului conform art. 19 din Legea nr. 131/2012. Elaborarea prezentei Metodologii va rezolva această lacună normativ, stabilind criteriile de risc, gradarea, ponderarea și formula de calcul al riscului global aplicabile fiecărui domeniu de competență al Agenției, precum și regulile de planificare a controalelor planificate și inopinate, de examinare a petițiilor și de elaborare a listelor de verificare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Metodologiei stabilește criteriile de risc generale (domeniul de activitate economică, data ultimului control, istoricul conformității) și criteriile de risc specifice fiecăruia dintre domeniile de competență ale Agenției, cu descrierea detaliată a fiecărui nivel de risc.

De asemenea, proiectul prevede ponderea atribuită fiecărui criteriu, diferențiată pe domenii de competență, astfel încât suma ponderilor să fie egală cu 1, precum și regulile de clasificare a subiecților controlului și de elaborare a planului anual de control, pe baza clasamentului rezultat.

Totodată, sunt stabilite regulile privind efectuarea controalelor inopinate, evaluarea petițiilor și a informațiilor privind posibile încălcări, însoțite de tabele de punctaj și măsuri corespunzătoare, principiile de elaborare a listelor de

verificare, regulile de planificare strategică a activității de control și cerințele privind sistemul de date necesar aplicării criteriilor de risc. Proiectul include, ca anexe, lista domeniilor și subdomeniilor de activitate economică (conform Clasificatorului activităților din economia Moldovei – CAEM-2), cu indicarea gradului de risc aferent fiecărui domeniu de competență al Agenției (anexa nr. 1), precum și formularul planului anual de control (anexa nr. 2). Elementele de noutate constau în faptul că, pentru prima dată, se instituie un cadru metodologic unitar, diferențiat pentru domeniile de competență ale Agenției, precum și în adaptarea criteriilor de risc la specificul securității cibernetice (categoria entității, importanța serviciilor, expunerea la amenințări cibernetice, istoricul incidentelor, gradul de externalizare a serviciilor TIC etc.), aspecte care nu își găsesc corespondent în metodologiile de control în baza analizei riscurilor aplicate de alte organe de control.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
La elaborarea proiectului a fost analizată opțiunea menținerii unui cadru de control fără o metodologie proprie de analiză a riscurilor, bazat exclusiv pe prevederile generale ale Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat și ale Hotărârii Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor. Această opțiune nu este acceptabilă întrucât stabilește doar cadrul metodologic general aplicabil tuturor organelor de control abilitate cu funcții de control asupra activității de întreprinzător, fără a reflecta particularitățile domeniilor de competență ale Agenției (esențialitatea entităților, importanța serviciilor și infrastructurii, natura amenințărilor cibernetice), ceea ce ar fi condus la o planificare a controalelor lipsită de suport obiectiv pentru domeniul specific al securității cibernetice.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Aprobarea Metodologiei va avea impact direct asupra activității Agenției pentru Securitate Cibernetică, care va dispune de un instrument obiectiv, transparent și verificabil de planificare a controalelor, ceea ce va permite o alocare mai eficientă a resurselor instituționale limitate către subiecții cu risc ridicat. Metodologia va contribui, totodată, la eficientizarea interacțiunii Agenției cu Registrul de stat al controalelor, prin generarea automată a planului anual de control pe baza criteriilor de risc și a formulei stabilite. Autoritățile publice care furnizează sau utilizează servicii (inclusiv administrația publică centrală, prevăzută printre sectoarele critice enumerate în anexa nr. 1 la Metodologie) vor

fi supuse controlului Agenției în condiții de previzibilitate sporită, cunoscând anticipat criteriile pe baza cărora sunt evaluate.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea Metodologiei nu generează cheltuieli financiare suplimentare, directe, de la bugetul de stat, aceasta reprezentând un instrument metodologic intern de planificare a activității de control, aplicat de Agenție în limitele resurselor umane și financiare deja aprobate.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Metodologia va avea impact asupra agenților economici care activează în domeniile și subdomeniile prevăzute în anexa nr. 1 la Metodologie (energie, transport, apă, comunicații electronice, servicii financiare, sănătate, servicii TIC etc.), în sensul că aceștia vor fi supuși controlului de stat al Agenției într-un mod prioritarizat și diferențiat, în funcție de riscul pe care îl prezintă activitatea lor. Entitățile cu un nivel de conformare ridicat și cu un istoric favorabil vor fi supuse unei frecvențe mai reduse a controalelor, în timp ce entitățile cu risc ridicat vor fi supuse unui control mai frecvent și mai intens. Per ansamblu, impactul este pozitiv pentru sectorul privat, întrucât Metodologia asigură predictibilitate, proporționalitate și reducerea sarcinii administrative pentru agenții economici conformi, prin concentrarea resurselor de control asupra subiecților cu risc real.
4.4. Impactul social
Prin prioritizarea controalelor asupra entităților cu risc ridicat de securitate cibernetică, în special a celor care furnizează servicii (energie, apă, sănătate, transport, administrație publică), Metodologia contribuie indirect la protejarea vieții, sănătății și siguranței populației, prin reducerea probabilității materializării unor incidente cibernetice cu impact asupra continuității acestor servicii. Includerea unor criterii specifice de protecție a consumatorilor (numărul consumatorilor afectați, natura datelor prelucrate, transparența informării) contribuie, la rândul ei, la creșterea nivelului de protecție a drepturilor și intereselor legitime ale utilizatorilor de servicii digitale.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Proiectul nu instituie noi operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal ale persoanelor fizice. Criteriile de risc și profilurile prevăzute de Metodologie vizează exclusiv persoanele juridice/agenții economici supuși controlului, identificați prin denumire și cod fiscal conform formularului din anexa nr. 2, precum și indicatori de natură instituțională și tehnică (istoricul controalelor, categoria entității, incidentele de securitate cibernetică etc.). În măsura în care, în cadrul controalelor sau al gestionării incidentelor, Agenția va procesa date cu

caracter personal ale angajaților entităților controlate sau ale persoanelor vizate de incidente, aceasta se va realiza cu respectarea prevederilor Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal și în limitele stabilite de Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Implementarea proiectului nu aduce atingere echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul nu transpune direct un act juridic al Uniunii Europene, fiind un act normativ intern de reglementare a metodologiei de control de stat.
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul creează cadrul juridic intern necesar pentru exercitarea, de către Agenția pentru Securitate Cibernetică, a atribuțiilor de supraveghere și control conferite prin Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică și prin Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023, în corelare cu principiile controlului de stat bazat pe analiza riscurilor, consacrate de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și Hotărârea Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor. Metodologia asigură, la nivel național, un cadru de supraveghere adaptat cerințelor de reziliență cibernetică promovate la nivelul Uniunii Europene prin Directiva NIS2, contribuind la alinierea graduală a practicilor de supraveghere din Republica Moldova la standardele europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În corespundere cu prevederile art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și în temeiul prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de Hotărâre a Guvernului a fost plasat și poate fi vizualizat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-hotarare-pentru-aprobarea-metodologiei-privind-controlul-de-stat-in-baza-analizei-risc/16629 .

7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției și expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul se integrează în cadrul normativ existent, completând mecanismul controlului de stat bazat pe analiza riscurilor reglementat de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și de Hotărârea Guvernului nr. 379/2018 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor, precum și cadrul instituțional stabilit prin Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică și prin Hotărârea Guvernului nr. 1028/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției pentru Securitate Cibernetică. Proiectul nu abrogă și nu modifică alte acte normative în vigoare, având caracter de reglementare secundară, subordonată actelor legislative și normative menționate.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea prezentei hotărâri, Agenția pentru Securitate Cibernetică urmează să întreprindă următoarele măsuri: a) integrarea criteriilor de risc, a ponderilor și a formulei de calcul al riscului global în funcționalitățile Registrului de stat al controalelor, în vederea generării automate a clasamentului subiecților controlului și a planului anual de control; b) elaborarea și aprobarea listelor de verificare pentru fiecare domeniu de competență, în conformitate cu anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 379/2018; c) constituirea și menținerea bazei de date necesare aplicării criteriilor de risc, cu datele individuale de identificare, istoricul activității de control și profilul de risc al fiecărui subiect al controlului; d) instruirea personalului Agenției cu privire la aplicarea unitară a Metodologiei; e) publicarea pe pagina web oficială a Agenției a informațiilor de interes public privind nivelul de risc al subiecților controlului; f) reexaminarea și actualizarea anuală a informațiilor necesare aplicării criteriilor de risc.

Secretar general adjunct al Guvernului /semnat electronic/ **Lilia DABIJA**